

Minimální preventivní program Základní školy a Mateřské školy Hoříčky

2024 / 2025

Počet žáků: 164

Počet pedagogických pracovníků: 19

Výchovný poradce: Mgr. Monika Zelinková

Školní metodik prevence: Mgr. Iveta Faltová

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Hoříčky se řadí vzhledem k počtu tříd a žáků mezi malé venkovské školy. V letošním roce 2024/2025 navštěvuje 9 tříd naší školy 164 dětí. Ve škole je zaměstnáno 14 pedagogů, 5 školních asistentů a 2 správní zaměstnanci. Většina dětí pochází ze standardního rodinného prostředí typického pro dnešní dobu. Výhodou takto malé školy je přátelské a téměř rodinné prostředí, kde učitelé jsou dobře obeznámeni s rodinným prostředím každého žáka. Vzhledem k malému počtu dětí ve třídách je přístup pedagogů skutečně individuální, a to nejen ve vzdělávací oblasti, ale i v oblasti výchovné. V poslední době zaznamenáváme trend určité migrace rodin, což stěžuje systematické působení ve výchovné i vzdělávací práci.

V oblasti sociálně patologických jevů škola nemá výraznějších problémů. Dílčí nedostatky a negativa se týkají:

HLAVNÍ PROBLÉMY

- 1) konzumace alkoholu, kouření, používání e-cigaret
- 2) vulgární vyjadřování
- 3) drzé vystupování vůči dospělým osobám
- 4) nezáměr dětí o různé aktivity (lepší je se toulat se a nic nedělat nebo vysedávat u PC))
- 5) narůstající agresivita v chování dětí, počínající šikana
- 6) sedavý způsob života, závislost na moderních technologiích (počítačové hry, mobilní telefony, sociální sítě, ...) - zhoršení v době covidu
- 7) špatná spolupráce s rodiči problémových dětí (své děti odsouvají na druhou kolej či naopak hledají viníka problémů mimo rodinu za každou cenu)
- 8) neúcta k majetku (školnímu i osobnímu)
- 9) kyberšikana a nebezpečí spojené s používáním internetu
- 10) narůstající psychické problémy, problémy se sebestříjetím, dopady narušených vztahů v rodinách, z toho pramenící sebepoškozování či poruchy příjmu potravy

HLAVNÍ CÍLE ŠKOLY

- 1) vychovat z žáků slušné lidi, kteří najdou správný směr ve svém životě a uplatní se v dnešním moderním světě
- 2) nabídnout žákům nejrůznější formy trávení volného času (sport, kultura, příroda)
- 3) dokázat jim, že člověk se může bavit i bez použití povzbuzujících prostředků
- 4) dovést žáky k přesvědčení, že normální je: nekouřit, neopíjet se, nefetovat
- 5) naučit žáky slušně se vyjadřovat a správně řešit problém věcnou diskusí, povzbuzovat otevřenost a vlastní názor v mezích slušnosti
- 6) zapojit do veškerých aktivit všechny žáky, tedy i ze sociálně slabších vrstev – ne je separovat
- 7) přesvědčit žáky, že podváděním, lhaním a krádežemi ubližují především sami sobě
- 8) lepší a efektivnější využití externích služeb – Policie ČR, OHS, PPP v Náchodě, Kompas, okresní preventista, integrovaný záchranný systém, městská policie v Úpici, ČSOB, Česká spořitelna, SZŠ Trutnov, ...
- 9) zapojit rodiče do školních aktivit i mimoškolních akcí (tvůrčí dílny, Den dětí, hry, soutěže, Dětský karneval, Vánoční a Velikonoční akce pro veřejnost – dle podmínek, popř. Den otevřených dveří, Školní ples, ...)
- 10) zapojit žáky do školních akcí, podporovat je ve vzdělávacích, rukodělných a sportovních aktivitách, povzbuzovat je vhodnými odměnami)celoroční projekt Mozek školy, Sportovec školy, Umělec školy)
- 11) používat pochvalu a odměnu i za ochranu životního prostředí, pomoc spolužákům, angažovanost v třídních kolektivech

- 12) zapojit žáky do ochrany životního prostředí (třídění odpadu ve třídách, sběr papíru – 2x/rok, Den země, exkurze,)
- 13) zajistit úzkou spolupráci mezi pracovníky školy, klást důraz na informovanost a vyhledávání neoptimálnějšího způsobu řešení vzniklých situací – zapojení poradenského pracoviště
- 14) zlepšit spolupráci mezi učiteli a třídními samosprávami, vytvoření školního parlamentu na 2.stupni

Drogová problematika se stala celospolečenským problémem. Zneužívání drog a jiné sociálně negativní jevy se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu.

Z našeho pohledu pedagogů je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o drogové problematice podaných přiměřeně věku žáků a na toto téma s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Naše škola připravila a realizuje komplexní, dlouhodobý program primární prevence sociálně patologických jevů .

Za nejdůležitější formu prevence považujeme tvorbu takového životního prostředí a životního stylu, kde dětem, mladistvým i dospělým naplňují život aktivity, pro něž není žádného důvodu používání návykových látek, zejména drog. Takto pojatá prevence souvisí s komplexním přístupem celé společnosti, nejen výchovným působením školy.

Program školy je zaměřen na všechny věkové kategorie žáků, zvláště pak na věkovou kategorii 12–15 let, tedy nejohroženější skupinu.

Důraz je položen na informovanost žáků v hodinách výchovy k občanství, výchovy ke zdraví a dalších předmětech. Cílem je vést žáky ke zdravému sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, k zvládnutí stresů a konfliktů, k dovednostem řešit své problémy bez pomoci léků a jiných návykových látek (ve spolupráci s rodiči). Dále je zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností, ke kritickému myšlení.

K tomuto cíli využijeme různých metod aktivního sociálního chování, individuálního přístupu k žákům, konzultačních i třídních hodin apod. Cílem je motivace ze strany učitelů k aktivnímu se zapojení do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k **vzájemné informovanosti o chování žáků**.

Je třeba klást důraz na **individuální přístup**, což je práce především třídních učitelů, kteří své žáky v jednotlivých ročnících znají nejlépe.

REALIZACE:

Jednotlivé ročníky:

1.- 2. ročník

Každodenním přístupem k žákům zvládat:

- zažít pravidel mezi žáky a učiteli, a to provozních i pravidel soužití
- individuální odlišnosti dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- zlepšování zdravého sebevědomí žáků, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti klást otázky a umění vyjádřit svůj názor

V rámci hodin Prv, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata :

- základní hygienické návyky
- výchova ke zdraví
- duševní hygiena
- zdravá výživa
- pohybové aktivity využívat i mimo hodiny TV

Vést žáky k aktivnímu využívání volného času, tj. propagovat kroužky školní i mimoškolní.

3. - 5. ročník

Každodenním přístupem prohlubovat u žáků dovednosti:

- schopnost pracovat v kolektivu
- umění vzájemně si pomáhat
- uvědomovat si, co tělu prospívá
- naučit se vhodně trávit volný čas
- uvědomit si důsledky nesprávného chování a jednání

V rámci hodin Prv, Př, VI, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata:

- zdraví jako základní lidská hodnota
- zdravý životní styl=denní režim – zdravotní a sociální rizika návykových látek
- znalost zákonů týkajících se omezování kouření, alkoholu a užívání drog a návykových látek
- komunikace se službami poskytující poradenskou činnost
- mezilidské vztahy
- problematika šikany, zastrašování, záškoláctví a jeho důsledky
- aktivní využití volného času

6. - 7. ročník

Každodenním přístupem:

- vytvářet vztah důvěry mezi žáky a učiteli
- navozovat ovzduší vzájemná spolupráce, tolerance a pomoci v různých situacích
- motivovat k aktivnímu zapojení do školních i mimoškolních aktivit
- vést žáky k uvědomění si důsledků nesprávného i správného chování a jednání
- informovat o postojích společnosti k společensky nežádoucím jevům

V rámci hodin VKZ, VKO, Čj, Př, Tv, Z, ČSP, Vv i dalších po celý rok vhodně vkládat témata:

- zdravý životní styl, harmonické mezilidské vztahy, vzájemná tolerance a komunikace
- práce ve skupině, odpovědnost za svěřené úkoly
- lidská práva a sociálně právní ochrana dětí
- činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomění si právní odpovědnosti za protiprávní činy
- komunikace se specializovanými službami
- aktivní zapojení ve školních i mimoškolních aktivitách, využití volného času

8. - 9. ročník

Každodenním přístupem vést k:

- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- zvládání společenských vztahů
- zvýšení schopností odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím
 - odmítání alkoholu, drog, nikotinu a nevhodného způsobu chování vyplývající ze znalosti škodlivých účinků
- zapojení do sportovních aktivit a turistických činností

- informace o právních aspektech sociálně patologických jevů a postojích

V rámci hodin VKZ, VKO, Čj, Př, Tv, Z, ČSP, Vv i dalších po celý rok vhodně vkládat témata:

- uvědomění si protiprávního jednání a právní odpovědnosti za protiprávní činy
- komunikace se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- rizika zneužívání drog, orientace v trestně právní problematice návykových látek (znalosti, kde hledat pomoc)
- problematika šikany, týrání, sexuální zneužívání (způsoby řešení neshod se spolužáky)
- zdravý životní styl zdraví – konkrétní postoje a chování
- pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace
- vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- aktivní zapojení do školních i mimoškolních aktivit
- podíl na zlepšování klimatu ve škole, organizace akcí pro mladší spolužáky – Mikulášská nadílka, Čarodějnice, Den dětí, přednášky (Policie ČR, SZŠ v Trutnově), propojení s MŠ
- zapojení školy do celoročního programu OVOV – Desetiboj, projekt Sportovec roku, Mozek školy, Olympijský víceboj, školní turnaje: podpora sportovních aktivit

Učitelé:

- 1) pedagogičtí pracovníci se zapojí do vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu. Využijí k tomu nabídky Pedagogického střediska v Náchodě a dalších institucí, které toto vzdělávání organizují. Informace a zkušenosti si budou navzájem předávat.

- 2) využijí nabídky odborné knihovničky a internetových odkazů, odborných materiálů
- 3) do všech vyučovacích předmětů vhodně začlení výchovu ke zdravému životnímu stylu a ochranu před sociálně patologickými jevy.
- 4) všichni pedagogičtí pracovníci i ostatní pracovníci školy budou věnovat zvýšenou pozornost všestrannému rozvoji osobnosti žáků s problémovým vývojem a rizikovým chováním a budou sledovat projevy zneužívání návykových látek i ostatních sociálně patologických jevů jako je šikana, vandalismus, rasismus, intolerance, kriminalita, vulgarita a arogance či jiný projev agresivity
- 5) budou spoluvytvářet bohatý a pestrý program školy.
- 6) povedou žáky k vhodnému trávení volného času:
 - ve škole, zájmové aktivity (sportovní kroužek – florbal a fotbal, lezecký kroužek, gymnastika, kroužek jezdeckví a péče o koně)
 - v obcích : obcích: oddíly, knihovny,...
 - mimo obec – ZUŠ. DD, Bájó
 - účast v soutěžích a olympiádách, důraz na rozvoj finanční gramotnosti (zadlužení vede k dalším problémům) – účast ve Finanční soutěži a v online hře Rozpočti si to
- 7) budou spolupracovat s oddělením sociální prevence, sociálním odborem, PPP
- 8) důsledně se zaměří na výchovu k odpovědnému výběru budoucího povolání
- 9) zaměří se na včasné odhalování specifických poruch učení a chování. Budou posílat tyto žáky na vyšetření do PPP, tyto žáky integrovat a vypracovat pro ně individuální plány a pracovat s nimi podle potřeby
- 10) budou informovat žáky jakým způsobem je možné řešit různé problémy a na koho se v případě potřeby obracet
- 11) budou spolupracovat s rodiči a informovat je o problémech, které se u žáka vyskytly a postupech jakým způsobem budou řešeny.
- 12) budou průběžně doplňovat školní řád ZŠ ve shodě s ochranou zdraví žáků a ochranou vůči zneužívání návykových látek a vlivů jiných sociálně patologických jevů.
- 13) budou systematicky monitorovat při svém výchovném působení stav ve škole z hlediska vzniku sociálně patologických jevů a ihned informovat třídního učitele a metodika školní prevence
- 14) aktivně se podílet na zlepšování klimatu školy
- 15) zkvalitňovat komunikaci (včetně interakce) mezi učiteli – žáky, učiteli – učiteli, žáky – žáky.

Úkoly pro třídní učitele

- 1) seznámit žáky s režimem školy, zdůvodnit jeho potřebu, systematickou prací dosáhnout jeho dodržování všemi žáky.
- 2) seznámit žáky se školním řádem – s právy a povinnostmi žáků a důsledně vyžadovat jejich dodržování.
- 3) pravidelně měsíčně uskutečňovat **třídnické hodiny**, v nich řešit organizační záležitosti, problémy ve výuce, výchovné otázky, vztahové problémy, aj.
- 4) pravidelně sledovat absenci, problémy ihned řešit s rodiči, využívat k tomu příslušné vyhlášky, větší problémy projednat včas s výchovnou poradkyní, případně ředitelem školy
- 5) při projevech **šikany** zápis do žákovské knížky, do elektronického systému Bakaláři, projednání přestupku se zákonným zástupcem, zajištění svědků , dle závažnosti přizvání k jednání rodiče oběti a agresora, ochrana oběti šikany, postih pro agresora – snížená známka z chování – při opakovaném přestupku dle závažnosti přizvání Policie ČR a informování soc. odboru.

Rodiče

- 1) poskytování dostatečného množství informací o způsobu řešení sociálně patologických jevů o výchovných opatřeních.
- 2) spolupráce s rodiči – třídní schůzky, RŠ, individuální konzultace s vyučujícím, třídním učitelem, výchovným poradcem

- 3) v případě aktuální potřeby organizovat přednášky odborníků k této problematice (psychologie, zdravotnictví, policie, hasiči, ...).
- 4) informování o poradenských možnostech (linka důvěry, PPP, výchovný poradce, ředitelství školy)
- 5) spolupracovat s rodiči a dalšími výchovnými pracovníky při realizaci aktivit ovlivňujících zdraví žáků a jejich postoje ke zdraví.
- 6) účast rodičů na zajišťování jednorázových školních akcích např.:
 - Den dětí
 - dětský karneval
 - Školní ples
 - Rozsvěcení vánočního stromu
 - Sportovní den
 - Den otevřených dveří
 - rozloučení s vycházejícími žáky atd.

7) individuální kontakty – řešení problémů žáků

Dokumenty

Metodický pokyn ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže – č.j. 20 006/2007-51,č.j.: 21291/2010-28

Metodický pokyn MŠMTV k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a škol. zařízení – č.j.24246/ 2008–6

Metodický pokyn o jednotném postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví MŠMTV – č.j. 10 194/2002–14

Spolupráce při realizaci školního preventivního programu:

Pedagogicko – psychologická poradna v Náchodě, tel. 491 426 036, 491 427 418

Policie ČR Česká Skalice, tel. 974 534 721, Policie ČR Náchod, tel. 974 534 111, 974 534 108

Toxi tým H.K. - vedoucí týmu: kpt. Bc. Ludvík BERGER, tel. 974 521 319, spasvck@mvr.cz

Rada školy– předseda Michaela Pokorná

SVP KOMPAS, Náchod, tel. 491 424 390

Linka bezpečí dětí a mládeže, tel. 800 155 555

Linka vzkaz domů (dítě na útěku), tel. 800 111 113

Národní linka prevence AIDS, tel. 800 144 444

Střední škola zdravotní v Trutnově – prevence poruch příjmu potravy, zdravý životní styl a první pomoc – Mgr. Jana Trejbalová, tel.601566358

Městská policie v Úpici – chování mladistvých v krizových situacích, prevence patologických jevů, tel. 739 109 960

ČSOB – kybernetická bezpečnost, finanční gramotnost – financnigramotnost@csob.cz

RIAPS Trutnov -tel.: 499 828 144, mobil: 731 441 267, e-mail: kcentrum@riaps.cz